

OSLOREGIONENS FAGGRUPPE FOR KLIMA OG MILJØ

REFERAT FRA MØTE 15.03.2023, TEAMS

UTKAST PER 20.03.2023

Tilstede:

Navn	Virksomhet
Bjørn Nordby	Asker kommune
Anette Ruud	Drammen kommune
Ida Grøndahl Steffensen	Drammenselva vannområde
Magnus Øgard	Eidsvoll kommune/Gardermoreregionen
Gunhild Paulsen	Gjøvikregionen
Lise Wenche Dufseth Urset	Hamar kommune
Benjamin Rød	Horten kommune
Marit Haakaas	Indre Østfold Regionråd
Margrethe Lunder	Klimaetaten, Oslo kommune
Fredrik Lehn-Pedersen	Kongsberg kommune/Kongsbergregionen
Kjersti Enger Dybendal	Kongsvingerregionen
Charlotte Aune Bryne	Moss kommune/Mossregionen
Guro Haug	Nittedal kommune/SNR
Anders Berggren	Nordre Follo kommune/Folloregionen
Bente Elsrud Anfinnsen	Ringerike kommune
Martina Halhjem Grøttå	Statsforvalter Oslo Viken
Gaute Thomassen	Vestre Toten kommune/Gjøvikregionen
Fanny Pindsl	Viken fylkeskommune/Klima Viken

Innleder: Eli Åsen, Stange kommune

Sekretariatet: Øyvind Sâtvedt, Thelma Bay Bang, Eva Næss Karlsen

Møteleder: Bente Elsrud Anfinnsen, Ringerike kommune

Se presentasjon på [Osloregionens web-sider](#).

1. GODKJENNING AV INNKALLING OG DAGSORDEN

Godkjent.

2. GODKJENNING AV REFERAT FRA MØTE 18. januar 2023

Godkjent.

3. ORIENTERING OM AKTUELLE SAKER FRA MEDLEMMENE - RUNDE RUNDT BORDET

t.o. Flere arbeider anskaffelser. Her er lenke til klimavennlig anskaffelser Viken:

<https://klimaostfold.no/tiltaksomrader/klimaradgivning-i-anskaffelser-2/>

Drammen kommune/Drammensregionen

- Drammen kommune - eneste norske kommune til EU-prosjekt pilotkommune som Net-Zero-City: <https://www.drammen.kommune.no/om-kommunen/aktuelt/drammen-plukket-ut-til-stort-klimaprojekt/>
Skal i forhandling med EU (16 mill over 2 år), 53 pilotbyer fra 21 land. Tema: Hvordan redusere klimautslipp, Transport, sirkulærøkonomi, helseapp. Tett samarbeid med universitet, næringsliv

- Naturmangfold: oppstartsfasen med temaplan
- Arealregnskap: fokus på det. Dialog med Viken for fremgangsmåte. Ønsker å bruke kartverktøyet som utviklet tidligere. Barth Eide kommer på fredag for å snakke om avløp/Oslofjorden, nytt avløpsrenseanlegg.

Drammensregionen vannområde:

- Rølge for å øke kunnskapsgrunnlaget for vannmiljø, hvor er utslippene for nitrogen / fosfor. Kartlegge avrenning fra jordbruk, langs Drammensvassdraget. Blitt gjort tidligere langs Glomma. Arrangere konferanse Drammensvassdraget - helhetlig forståelse for utfordringer i vassdraget.

Nittedal kommune/Samarbeidsrådet for Nedre Romerike:

- Aurskog Høland skal utarbeide en naturmangfoldplan (Haldenvassdraget og nedbørsområdet). Det skal bli en interkommunal naturmangfoldplan som er den første i Norge og som er knyttet til nedbørsfeltet. Arealbudsjettering er en del av dette.
- Lillestrøm: har også utviklet en temaplan for naturmangfold, skal på høring, vedtas før nyttår. De har også et arealregnskap som er en del av arealplanen.
- Lørenskog har vedtatt en handlingsplan mot fremmede arter i 2022 som aktivt følges opp i 2023. Gjort verbalvedtak fra desember 2022 om å jobbe med arealregnskap -> ønsker samarbeid med andre kommuner
- Nittedal: har ikke arealregnskap. Arbeider med restaurering av våtmarksområde ved Nitelva og myr i Nordmarka. Samarbeidsprosjekt med Nittedal Elveforum mot forsøpling (automatisk søppelfjerning). Arbeider med å rydde opp etter forurensing fra en skytebane, overvåking av avrenning fra skytebanen. Nye regionale miljøkrav for jordbruket, informasjonsmøte med jordbruket. Vannkvalitet: jobber med nedlegging av renseanlegg. Skal legges ned ila. 2024

Oslo kommune

- Kommuneplan og arealdel med tydelige ambisjoner på klima og miljø og arealbruk.
- Arrangerte vellykket [Energikonferanse](#) 10. mars: Energi og fremtidens energiforsyning (behov for økt nettkapasitet) Samlet næringsliv & politikere og offentlige aktører. Peke på felles utfordringer. Utfordring mht nok kraft og effekt; relevant for flere kommuner
- Forslag fra Gisle, byrådsavd MOS: Mange høringer. Kan OR ha et samarbeid på dette, skal Gisle lage et system for slike prosesser, dele høringssvar, etc.? Burde dele de gode forslagene / fordele. Lage et felles fora for å dele (teams)?
- Klimaetaten arbeider med klimabudsjett for 2024

Gjøvikregionen

- Arbeider med høringsuttalelse; regional plan Innlandet
- Gjøvikregionen, flere samarbeidsprosjekter med støtte fra Klimasats. Ombruksstasjon støtte til forprosjekt Prosjektsamarbeid med Hamar og Løten, klimavennlige anskaffelser. Få på plass rutiner for klimavennlige anskaffelser
- Samarbeidsprosjekt: Vel reist - belønne innbyggerne for klimavennlige reisevaner
- Kampanjebasert løsning for å motivere til klimavennlige reisvalg: trykk på kollektiv transport

Hamar kommune/Hamarregionen

- Sendt inn flere søknader til klimasats; brukervennlig løsning (kart). GIS rådgiver: få inn alle kartpunktene for myr (12 kommuner + innlandet)
- Søknad samarbeidsprosjekt på avfall

Mosseregionen (Råde og Våler og Vestby)

- Råde: fagplan for naturmangfold til førstegangsbehandling
- Vestby: behandling kommunedelplan før sommeren. Planlegger å detaljregulere en del næringsområder for energistasjoner
- Moss: prosjekt rydde Mossesundet. Diskusjoner med Kystverket om hvem som har ansvar. utfordringer med skipsvrak og lekkasje av olje fra vraket. utfordring med å få Kystverket til å ta ansvar og ha fokus på miljø.
- Arbeid med Naturmangfoldplan i Moss. Ønsker også å lage arealregnskap, men litt avventende, vanskelig mtp metodikk.
- Arbeider også med strategi for fremmede arter, skogforvaltning, interkommunal plan for Vansjø (miljø, opplevelsesnæring)
- Eget prosjekt for å rydde opp ulovligheter i strandsonen
- Planlegger nytt renseanlegg på Fuglevik
- Ladetårn til Bastø – Fosen, og kjøper inn flere el-ferger.
- Det er en god utvikling på utslipp av klimagasser i kommunen. Gjort mye bra, men gjenstår forbedringer i transportsektoren

Indre Østfold regionråd

- Arbeider med sirkulær økonomi, stort engasjement på tema. Regionrådet diskutert om hva hver kommune gjør innen dette. Samarbeide om å utarbeide en felles strategi for sirkulær økonomi, plukke ut noen tiltak
- Arealregnskap: ser på karbonkonsekvenser av arealbruksendringer. Arrangerer seminar om arealregnskap sammen med Multiconsult i Askim 16. mars.
- Ser på arealbruksendringene (i gammel + ny kommuneplan) vil slå ut på klimagassutslipp. Stor interesse internt og eksternt. Store klimagassutslipp som følge av arealbruksendring. Jordvernstrategi: mye data inn i arealregnskap
- Laget ferdig kommuneplanens arealdel
- Naturmangfoldplan jobber med dette i Indre Østfold kommune
- Mobilitetsstrategi til politisk behandling: enkelte tiltak skaper debatt (før valg)
- Startet opp et nytt nettverk: klimatilpasning. Naturbaserte overvannsløsninger

Eidsvoll kommune/Gardermoregionen

- Nannestad: søkt klimasats for å kartlegge karbonrike arealer i sin kommune. Jobbe med arealregnskap fremover
- Naturmangfold: Eidsvoll har en plan naturmangfold og klima- og energiplan på høring
- Ullensaker utarbeidet en klimastrategi
- Hurdal: ansatt ny person på klima og miljø
- Tettere samarbeid på Øvre Romerike: klima- og miljøforum. Styrke klimarådgivning i anskaffelser (ØR)
- Gjerdrum: søkt klimasats ift. mobilitetsanalyse + Eidsvoll
- Øvre Romerike var vertskap 13.-14. mars for samling for kommunenettverk for klimaomstilling, der 24 kommuner deltar.

Asker kommune

- Naturmangfoldplanen: plan på høring
- Klimasats: søkt 6 prosjekter
- Arbeider med klimabudsjett for 2024
- Bærum: bemanner klimastaben
- utfordring til faggruppa/Osloregionen: Oljetanker som ligger igjen: gjøre noe felles rundt dette i Osloregionen?

Viken/Klima Viken

- Viken fylkeskommune arbeider med arealregnskap, innspillsrunde hos politikerne nå, før publiseres
- Planlegging av klimakonferansen høsten 2023, sted Østfold. Tema klima og natur.
- Arbeider med egen nettside. Sirkulær økonomi for kommuner i Viken, energieffektivisering, støtteordninger

Nordre Follo

- Nordre Follo, kommunedelplan på Naturmangfold. Gjort vedtak for en arealnøytral kommune
- Arbeider med metodikk for å lage arealregnskap, kartlegging av restaurerbar natur, restaurering av myr, bekjempelse av fremmede arter
- Ansatt en klimakoordinator for klima og energinettverket i Follo

Kongsvingerregionen

- Sette i gang en revisjon av klima og miljøstrategi
- Regional plan for Innlandet fylkeskommune – gitt innspill til planen
- Nord-Odal kommune: miljøtårnsertifisering
- Tilskudd fra Miljødirektoratet for å starte med plan for naturmangfold
- Prosjekt for overvåke Hubro -> engasjerte frivillige fra bird life: lytteutstyr
- Klimasatsprosjekter: kartlegge karbonrike områder, lage en el-bil-pool

Horten kommune

- Førstegangsbehandling for kommunedelplan for arts- og naturmangfold
- Klimasatssøknader: matsvinn i sykehjem og ombruk
- Horten åpnet [Besøksenteret Oslofjorden](#): gode tilbakemeldinger, kom innom!
- Kommentar til forslag fra Gisle/Oslo kommune: Samarbeid om høringer ville vært bra, - dra veksler på hverandres arbeid.

Kongsberg kommune

- Samspillskontrakt: utbygging av nytt renseanlegg. Fra kjemisk til biologisk rensing. Ferdigstilles innen 2026
- Kongsberg kommunale eiendom: 20 mill til solceller til kommunale bygg. Satsing på kommunale bygg til å bli pluss-bygg.
- Samtale med statsforvalter om naturvern: hovedvekt på våtmarksområder. Innspill om 12 nye områder som burde kartlegges. Mye natur i Kongsberg det er lite kjennskap om, som de vil vite mer om
- Etablert et administrativt klimanettverk mellom kommuner i Kongsbergregionen.

Ringeriksregionen

- Se egen presentasjon på [Osloregionens web-sider](#) om aktuelle saker, med vekt på naturmangfold og arealregnskap.
- Nytt fra Hole: Hole fått vedtatt klima og miljøplan, med mål inne klima og naturmangfold
- Blitt med som pilotkommune i viken FK sitt arealregnskapsprosjekt
- Ringerike: Støtte til Naturmangfoldkartlegging. Utviklet arealregnskap med kart og GIS- analyseverktøy. Effektiv oversikt over hva som må undersøkes og vurderes nærmere i det enkelte område. Gir grunnlag til beregning av klimagassutslipp

4. PROSJEKT «OPPDRAK OSLOFJORD», STATUS OG SPESIELT OM SPREDT AVLØP

Se nettsiden for presentasjon om arbeid med spredt avløp fra Eli Åsen, Stange kommune og presentasjon av status i prosjektet fra Eva Næss Karlsen, sekretariatet

Kommentarer/momenter fra diskusjon:

- Statsforvalteren har sendt ut pålegg for å utrede behovet for nitrogen/reanseanlegg. Krevende. Frist 2025/2026
- Spørsmål om arbeidet med Oslofjorden kun handler om avløp i 2023? Det er dette tema som er løftet opp i forbindelse med Leverandørkonferansen 18. april, men vil også være andre tema, ref. seminar om samferdsel og vannmiljø. Planlegger også en ordførerkonferanse (etter valget) som er litt bredere enn kun avløp. Vil også vurdere interessepolitiske innspill, f.eks. til statsbudsjettet, punkter som gjelder fra tiltaksplanen
- Sekretariatet inviterer til innspill til koordinert arbeid om Oslofjorden/vannmiljø.

5. RAPPORTEN KLIMA- OG NATURSTATUS 2023

Se presentasjon med mottatte historier og justert fremdriftsplan.

Kommentarer/momenter fra diskusjon:

- Har du ikke sendt inn din klima- eller naturhistorie? Det er ikke for sent: Ny frist for å sende inn historier er 21. mars

6. NTP 2025-2036 – TEMA KLIMA, MILJØ, NATUR

Se presentasjon om Osloregionen NTP-arbeid og utredninger/bestillinger på tema klima, miljø og natur ifm NTP-arbeidet i transportvirksomheter/departement.

Kommentarer/momenter fra diskusjon:

- Oslo starter opp eget utredningsoppdrag på framskrivning av vare og godstransport, scenarier for begrense trafikk og nå klimamålene.
- Spørsmål/kommentar fra Moss om mål for godsoverføring fra vei til sjø og bane. Kan bety store tiltak i Moss havn. Må vite om det faktisk er mål å overføre fra vei til sjø og bane. Et tema å følge med på i utredningene fra transportetatene.

7. NOU 2023:3 – Mer av alt raskere – Energikommisjonens rapport

Se presentasjon med tema der kommunen har en rolle i utvikling av energisystemet.

Kommentarer/momenter fra diskusjon:

- Ønsker innspill til eventuelt høringssvar og om kommunene selv planlegger høringssvar til NOU 2023-3.
- Drammensregionen lager lokal handlingsplan for fornybar energi
- Stille krav ifm utbyggingsprosjekter om energibruk, nærvarmeanlegg.

8. ØVRIGE ORIENTERINGSSAKER

Se presentasjon på [Osloregionens web-sider](#).

9. EVENTUELT

Ingen saker til eventuelt.